

ANUL IV
UNIVERSUL COPILOR No 45

LET 5.

UN FOC IN INIMA PADURII

MIERCURI, 31 OCTOMBRIE 1928

NUMARUL 5 LEI

IN STRAINATATE DUBLU

UNIVERSUL COPIILOR

REVISTA SAPTAMANALA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STR. BREZOIANU No. 9-11, — BUCUREȘTI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

UN AN 200 LEI

ȘASE LUNI 100 LEI

Unde domnește dreptatea, nu e nevoie de arme.

Amyot.

= =

Deschizi sufletul celorlalți, când îl deschizi pe al tău.

Pasquier-Guesnel.

= =

Nu știi bine, ceace învești prea repede.

Neufchateau.

„UNIVERSUL COPIILOR“ ORGANIZEAZĂ ȘEZĂTORI

În dorința de a înlesni micuților noștri cititori prilejul de a se întâlni și cunoaște între ei, și cu toții împreună să ne poată cunoaște și ei pe noi, cei care ne îngrijim de redactarea iubitei lor reviste „Universul Copiilor“, redacția noastră a hotărât organizarea mai multor șezători artistice și culturale, care se vor ține în fiecare Duminică la orele 10 dimineața în cele mai mari săli de spectacole, din cele patru sectoare ale Capitalei, precum și în diferite orașe mari ale Țării.

Aceste frumoase șezători, având de scop instruirea cititorilor noștri în chip distractiv, vor fi conduse de un grup de specialiști, educatori încercați și se prevede că vor da rezultatele cele mai strălucite. Pe lângă artiști, scriitori și profesori de seamă, vor lua parte la executarea programelor și o mulțime dintre copii care s'au dovedit până în prezent că au talent vădit la muzică vocală sau instrumentală, declamație, teatru, lectură, jocuri distractive, jocuri naționale, etc.

Pentru grupele de copii talentați, care vor alcătui cercuri, sau echipe de teatru și jocuri, o sală centrală va fi pusă la dispoziție în toate Duminicile după amiază, iar măștri angajați anume, se vor îngriji de desăvârșire producțiilor lor.

Spre a preîntâmpina anumite neajunsuri, copiii talentați, care doresc a se produce, și să urmeze cursurile de perfecționare în vederea acestor șezători, sunt rugați să se înscrie printr'o carte poștală pe adresa Redacției „Universul Copiilor“, str. Brezoianu No. 11, indicând, citeț, numele și adresa exactă, spre a fi convocați la prima ședință de preparare.

U. C.

ULEIUL FERMECAT

sau cum au devenit dușmani câinii, pisicile și șoarecii

S'a întâmplat aceasta în acele timpuri străvechi, pe când nu era încă dușmănie pe pământ și toate animalele trăiau în cea mai deplină pace și dragoste.

Există pe atunci un ulei fermecat, care avea cea însușire minunată, ca dacă cineva bea măcar o picătură din el, își recăpăta puterile și tinerețea, oricât de bolnav și bătrân ar fi fost. -

Acest ulei era o mare fericire pentru lume și deaceia era ținut cu cea mai mare grijă într'o sticlucă de cristal, iar această sticlucă era zi și noapte păzită de câini. Doar știe toată lumea că nu există păzitor mai bun decât câinele. Câinii păzeau cu rândul și fiecare îngrijea de sticlucă ca de ochii din cap. Dar iată că într'o zi s'a întâmplat o nenorocire.

Un câine care era de pază și-a adus aminte că trebuie neapărat să se ducă undeva. Fără a se gândi mult, el se adresă pisicilor cu rugămintea să-l înlocuiască pe timpul lipsei lui. Pisicile primiră și se puse pe păzit. Dar toată lumea știe cât de nestatornice și viclene sunt pisicile. Pisicea care a rămas de pază, i-a trebuit și ei să plece undeva și atunci ea se adresă șoarecilor cu rugămintea s'o înlocuiască până se va întoarce.

Șoarecii au primit și au început să păzească uleiul fermecat. Dar cine nu știe că nu există ființe mai ușurate și mai zburdalnice decât șoarecii. Ei au început să alerge, să salte, să se joace de-a baba oarba și de-a ascunselea și au sfârșit prin aceea că au răsturnat sticlucă cu ulei. Uleiul s'a vărsat, s'a pierdut și niciodată n'a mai putut fi alcătuit din nou.

Aceasta a fost o mare nenorocire pentru toată lumea și iată de ce și până în ziua de astăzi, între pisici și șoareci există o dușmănie neîmpăcată, iar câinii nu pot suferi pisicile.

Din Rusește de M. Majewski.

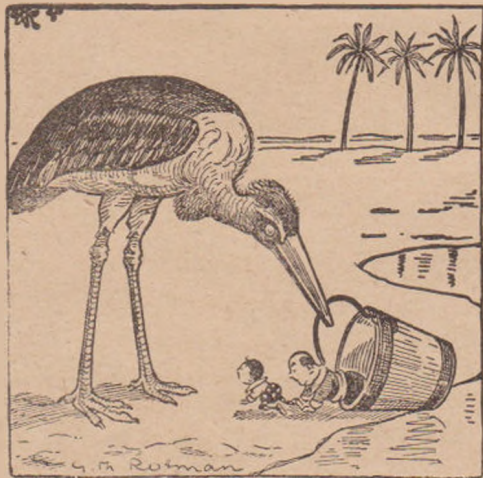
ICOANA NEVINOVĂȚIEI

E 'n toiul nopții...
Nina doarme 'n patul ei
umplut cu vise
și plin cu galbene scânteii
din ploaia razelor de lună,
ce-au năpădit
printre ferestrele deschise...
Departe cântă 'n fărâit
Un greeraș pribeag,
la schit
— prin taina codrilor de fag --
răsună toaca sfântă...
'O rază — pribegind din slavă —
se lasă
în casă,
peste făptura ei firavă,
și 'mbracă 'n aur chipul Ninei
și părul ei ca de mălasă...
și toate florile grădinei
trimit în casă
— printr'un fir de vânt ușor —
tot parfumul lor...
Nina, doarme-adânc, visând...
Nici o grijă și nici umbra vreunui gând,
nu tresare pe-a ei față
rumenă, plină de viață...
Doară zâmbete 'n floare în colțul gurii sale...
Ea nu cunoaște lumea plină de durere,
nici dor, nici jale, nici amarul
nopților de grea veghere,
nimic nu o frământă...
În jur tăcerea cântă...
În ploaia de lumină
care-a căzut din ceruri potop pe neagra glie,
pe fața ei senină
și albă ca o floare,
ea pare o 'ntrupare
de vis și nevinovăție!...

George Z. Buruiană.

REGELE TĂRTĂCUȚĂ

ROMAN ILUSTRAT DIN VIAȚA PITICILOR

105. Cocostârcul apucă găseata cu ciocul și o trase la mal. Petrișor și tatăl său erau salvați.

— „Așa, zise cocostârcul, acum să-mi spuneți de unde veniți?”

Petrișor îi povesti toate pășaniile lor. „Da, zise el, numai barza e de vină. Ea ne-a făgăduit că se va înapoia, dar nu s'a ținut de cuvânt.”

— „Mai spune-o asta încă odată”, se auzi deodată altă voce. Cine era? Era rândunica, prietena lor, care ședea pe creangă și-i privea.

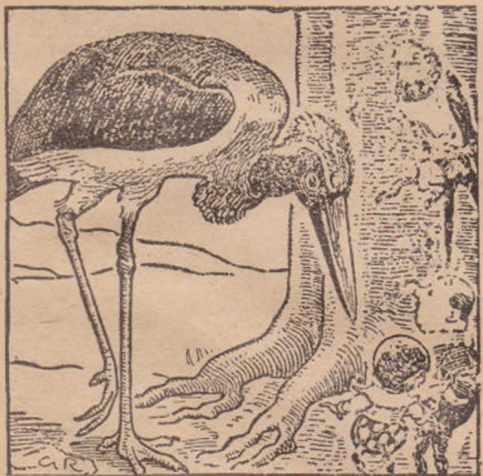

107. Petrișor se rușină foarte mult.

— „E adevărat. Am uitat promisiunea. Repede, repede: Vreau să mă duc la fetița oarbă! strigă Petrișor disperat, bătând din picior.

— „Asta nu e așa de ușor, răspunse rândunica. Acasă e iarnă și nu avem nici o pasăre aici, care ar voi să se înapoeze, afară de gășca sălbatecă. Ea ar putea să te ducă până la celălalt mal al mării. Mai depare nu merge și ce te vei face tu într'o țară străină? Poate nu vei mai ajuge niciodată acasă!

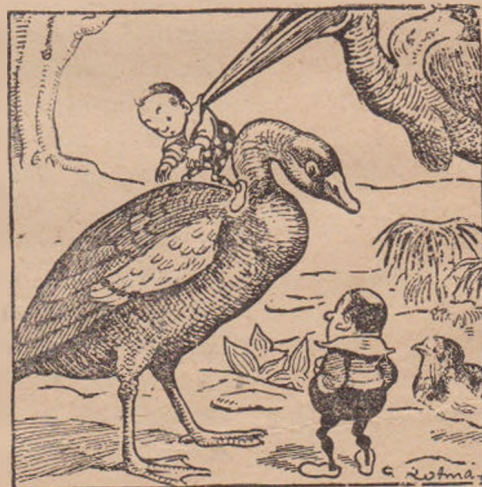
— „Și totuși plec! răspunse Petrișor.

106. Ce surpriză! Dar rândunica repetă: „Spune încă odată cece ai spus mai înainte, Petrișor!”

— „Ei da: nu s'a ținut de cuvânt! sau poate nu e adevărat?” răspunse Petrișor înțepat.

Dar rândunica le povesti că acasă o fetiță blondă îl așteaptă pe Petrișor, care i-a promis ceva. În fiecare zi, la apusul soarelui, fetița se așează pe o foaie de nufăr și plutind pe râu, întrebă pe toți trecătorii: „Nu l'ați văzut pe Petrișor? El mi-a făgăduit că se va întoarce, după ce îl va fi găsit pe unch'ul său, dctorul.”

108. După aceasta, s'au dus cu toți la gășca sălbatecă.

— „Doi pitici? nu se poate, zise gășca. Pe piciful ăsta însă am să-l duc.”

Cocostârcul îl așează pe Petrișor călare pe gășcă.

— „Să te duci la doctorul Știetot, zise regele Tărtăcuță. Sper că la primăvară voi veni și eu cu berzele.”

Gășca bătu din aripi și își luă zborul spre marea Mediterană.

ȘI FIUL SĂU

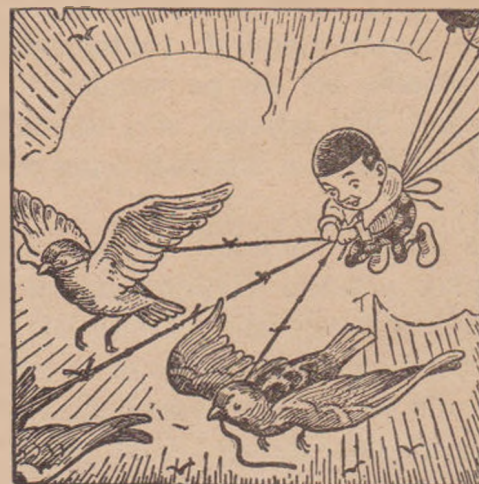
IN ROMÂNEȘTE DE VALERIU TECONȚIA

109. Gâsca sălbatecă trecu marea și coborî în Italia. Mai departe nu sbor, zise ea. La voi acasă e prea frig. Dar voi căuta să-ți dau ajutor.

Gâsca sbură cu Petrișor în oraș și intră într'o casă pe fereastra dela pod. „Aci locuște un vechi prieten al meu, vânzătorul de baloane. Păcat că nu e acasă”

În pod se afla mai multe baloane. Petrișor își legă baloanele de încingătoare, gâsca îi ajută să iasă pe fereastră și iată-l pe Petrișor în aer, plutind printre nori.

111. -- „Noi știm unde acel râu, ciripiră vrăbiile. Te vom conduce acolo.” Trei vrăbii pleacă și se întoarsă repede, fiecare cu câte un fir lung în cioc. Petrișor luă firele în mână și cele trei vrăbii își luară sborul spre casă.

Petrișor era fericit că a scăpat de primejdie, și că se întoarce cu bine la fetița blondă.

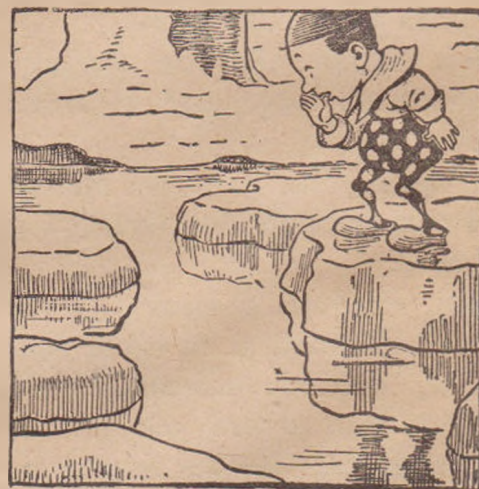

110. Petrișor sbura în voia vânturilor. El era foarte trist și regreta că a plecat într'o călătorie atât de primejdioasă.

Deodată se auzi un zgomot în urma sa. Era un stol de vrăbii.

— „Dincotro?”, întrebă vrăbiile, trecând pe lângă el.

— „Nici nu știu! răspunse Petrișor. Dar aș vrea să mă întorc acasă, la o fetiță blondă, care locuște într'un râu”.

112. Dar acasă era iarnă, râul era plin de sloiuri și fetița nu se vedea nicăeri.

Petrișor sări din sloi în sloi, strigând: „Fetițo, a venit Petrișor!”

Tocmai când era să-i degere picioarele, Petrișor zări căpșorul fetiței, eșind deasupra apei.

(12)

(Va urma)

PASARELELE IN TIMPUL IERNEI

De pe la sfârșitul toamnei viața e tristă pentru sărmanele păsărele. Nicăeri nu mai găsesc nici muște, nici vermișori, nici cel mai mic grăunte, să-și potolească foamea.

Cerul e mereu înourat, vântul suflă rece și duce ultimile foi de pe scheletele uriașe ale arborilor. Nici arbuștii, nici mărciini de odinioară nu mai pot adăposti acum pe micile păsărele.

Și câte foloase nu aduc ele vara țarinelor și grădinelor noastre, nimicind mii și mii de insecte vătămătoare pomilor și cerealelor. Oare acum e drept ca toată lumea să le uite?

Sboară din loc în loc, sboară mereu, doar vor găsi ceva de mâncare. Câte odată când se apropie în zbor pe la ferestrele caselor, copii miloși le dau firimituri de pâine.

Atunci vesele se adună, se cheamă una pe alta și, ciripind laolaltă, ciugulesc cu poftă nespūsă.

Mai târziu vine zăpada cu viscol mare, gerul pustiește pământul de orice vietate și crăcile pomilor trosnesc sub povara țurțurilor sclipitori.

Dar păsărelele ce se fac atunci, când copii nu mai au voe să se sbenguiască la fereastra deschisă și să le dea firimituri?

Colo un bătrân albit de povara anilor, curăță zăpada pe lângă casă și aruncă grăunțe mici.

În altă stradă, câte o femeie miloasă pune în pragul ușei bucățele de mămăligă și frimituri de pâine.

„Mergeți, draguțe păsărele, pe la școli, acolo sunt copii mulți și cu inimă bună. Așa veți trăi voi, din mila oamenilor buni, până în primăvară, când arborii vor da muguri și crângi înflorite, câmpiile vor înverzi și natura întreagă va reînvia — atunci ea va fi mai darnică cu voi”.

Elena Cordoneanu.

PINTENUL SALVATOR

De timpul lui Grigore Ghica Vodă, trăia — pe moșia căpitanului de oștiri Radu Straje — un cismar sărman, împreună cu soția și cei cinci copii ai săi.

Intr'una din zile, căpitanul Straje organizează o vânătoare de căprioare, la care invită pe prietenii și cunoscuții lui. Printre aceștia se afla și marele spătar Mitiță Moldovanu, un vechiu prieten al căpitanului.

În timpul vânătorii, căpitanul își rupse, din nebagare de seamă, pintenul dela cisma din piciorul drept.

Imediat trimise un oștean la sărmanul cismar spre a-i înlocui pintenul. Cismarul, neavând un pinten la fel, îi prinse unul cu mult mai lung decât cel rupt.

La întoarcerea oșteanului, căpitanul se arată foarte supărat de pintenul pe care cismarul i-l prinsese și se jură că-l va da afară pe nenorocitul de cismar depe domeniile sale.

Oricât se rugă, marele spătar Mitiță să fie iertător, el rămase neînduplecat.

Vânătoarea își reluu cursul de mai 'nainte.

Deodată, în goana calului, căpitanul Straje zări o căprioară pe culmea unei stânci. Urmat de ceilalți invitați, căpitanul Radu Straje se năpusti asupra animalului. Căprioara, încolțită de câini și de urmăritori, își căuta un refugiu. Dar nu era nici o scăpare! Îndărătul ei era o prăpastie, iar în față-i erau urmăritorii.

Căpitanul se năpusti cel dintâi asupra căprioarei.

Dar calul, print'o mișcare neprevăzută, alunecă cu stăpânul său în prăpastie. Însă minune! În timpul căzăturii, pintenul cel lung rămase agățat de ramurile unui arbust și împreună cu el și căpitanul.

La strigătele desnădăjduite ale lui Radu Straje, însoțitorii, în frunte cu marele spătar, sosiră în ajutor. Repede, o frânghie fu lăsată și căpitanul fu salvat.

După salvare, își dădu seama de binele ce-i făcuse cismarul.

A doua zi, cismarul fu răsplătit din belșug, încât putu trăi cu întreaga-i familie în liniște.

De atunci, Radu Straje nu mai pleca la vânătoare decât purtând pinteni lungi la încălțăminte.

Localizare de Jen. Moșteoru și Vasile Bratoloveanu.

F R A Ț I I

FRĂȚIA LA AMAN SE DA PE FAȚĂ

ntre doi frați, în vremurile de mai de mult, era o vrăjmășie strașnică. Toate satele de prin prejur știau de ura lor. Pe ei nu-i mai putea strânge la un loc nimica, nici sărbătorile mari de peste an și nici durerile de familie. Vrajba lor era semănată de mâna diavolului, ca o biruință asupra iubirii între frați. Oamenii vorbeau de ura aceasta, ca de un păcat de neertat și femeile când pomeneau de ea, se băteau cu palma peste gură și asmuțeau a deochiă asupra creștetelor copiilor, înmărmuriți, când auzeau de ura celor doi frați. Cu cât trecea vremea, cu atât se întărea vrajba între ei. Nici odată nu-și încrucișau drumurile și nici nu luau apă vreodată de la aceiaș fântână. De voinici, erau amândoi ca brazil și nu le-ai fi găsit așa ușor oameni care să le stea împotriva.

Intr'o vară, pe o zi înăbușitoare de căldură, sătenii erau la cosit într'un colț de iaz cu apă stătătoare și cu un stufăriș de nestrăbătut.

Mai sus de fânețul acela trecea drumul mare. După munca de dimineață oamenii făceau amiază. Se îndosise mulți pe unde găsiseră și ei vre-un umbrar și dormeau în tihnă. Unii umblau de ici colea, după treburi mici, până să înceapă iarăș cositul. Cei doi frați care se urau, erau și ei la coasă, însă, departe unul de altul, ca doi dușmani aprigi. Unul din frați luase țăpoiul pe umeri și apropiindu-se de stufișul des al iazului, fluera așa printre dinți, uitându-se la apa înverzită printre trestii. Pe neașteptate, s'arată deodată din stufării un balaur înspăimântător, care nu se mai află acum pe lacurile noastre. Flăcăul rămâne deocamdată împietrit, dar când vede balaurul cel spurcat și grozav, ce se încorda în noduri greoaie și răsucite și se înălța la el cu gura căscată, proptește gușa balaurului în coarnele țăpoiului și-l izbește cu putere. Spurcăciunea însă se întărește și mai rău, șueră amenințător și azvârlindu-se în sus, cădea greoi și prelins în țăpoi de mai să alunece în capul bietului flăcău. Sătenii ceilalți rămaseră îngroziți, țipau între ei și nici unul nu îndrăznea să ajute pe fratele cel în primejdie de moarte. Nimeni nu îndrăznea să se apropie de învălmășeala acea blestemată.

Flăcăul nostru, abia se mai ținea în luptă cu balaurul, căci lighioana afurisită cădea în țăpoiul lui ca o desfășurare umedă a unui odgon aruncat. Lupta era la desnădejde și sătenii care n'o rupseseră încă la fugă, își frângeau mâinile de groază și de neputință și se mulțumeau să amenințe numai de departe și să facă zarvă. Tocmai atunci se întâmplă să treacă pe drum într'o trăsură un

boer drumeț. Când văzu minunea aceea din marginea iazului, se'ncreucește și oprește caii:

— Săriți oameni buni, că-i creștin și-i păcat să moară mâncat de o lighioană așa de spurcată!

— Ce putem face noi, cucoane, nu vedeți ce balaur grozav?

— Măi, n'are el aici pe tată sau pe vre-un frate?

Când au azit oamenii de frate, au dat triști din cap:

— Frate-su, cucoane, dacă ar putea, i-ar răpune el zilele, dar să-l scape din gura șarpelui... nici vorbă!

— Ce vorbiți voi, mă... chemați pe frate-su. Unde e el acum?...

— Unul care venise din cealaltă parte a fânețului, intră în vorbă și le spuse că frate-su doarme la umbra unei căpiți.

— Fugi la el și-l chiamă...

Lupta cu balaurul slăbise acum, căci flăcăul nostru își desbinase mâinile de atâta opintit și șarpele mai să-i cadă în cap în destinderea lui greoaie și slinoasă.

În vremea aceasta, iată că se vede și celălalt frate, venind în fuga mare cu coasa pe umăr.

Numai boerul îl chema mai cu îndemn, căci oamenii care știau ura dintre frați, nu credeau că o să-și pună el viața în primejdie, pentru dușmanul lui Aprig. Boerul striga într'una:

— Sai, mă, că omoară pe frate-tu...

Lupta era aprinsă. Buimăcit de somn și de o vedere atât de înspăimântată, cel cu coasa, rămâne un moment ca zăpăcit și când vede pe fratele său în luptă cu balaurul, strigă ca deșteptat dintr'un vis greu.

— La oparte, măi frate!

Si repezindu-se ca un vârtej, sucește coasa, când pe deasupra, când pe dedesubtul șarpelui și-l tae drept pe sub gușă, când era totul la aman, de se încinsese o luptă ca n'avești!

Cei doi frați vrăjmași rămân un moment față în față ca rușinați, cu ochii plecați în pământ și în simțirile lor redeșteptate, deodată își strâng mâna unul la altul. Boerul se apropie cu ceilalți săteni și răsând cu bucurie le zise bătrânește:

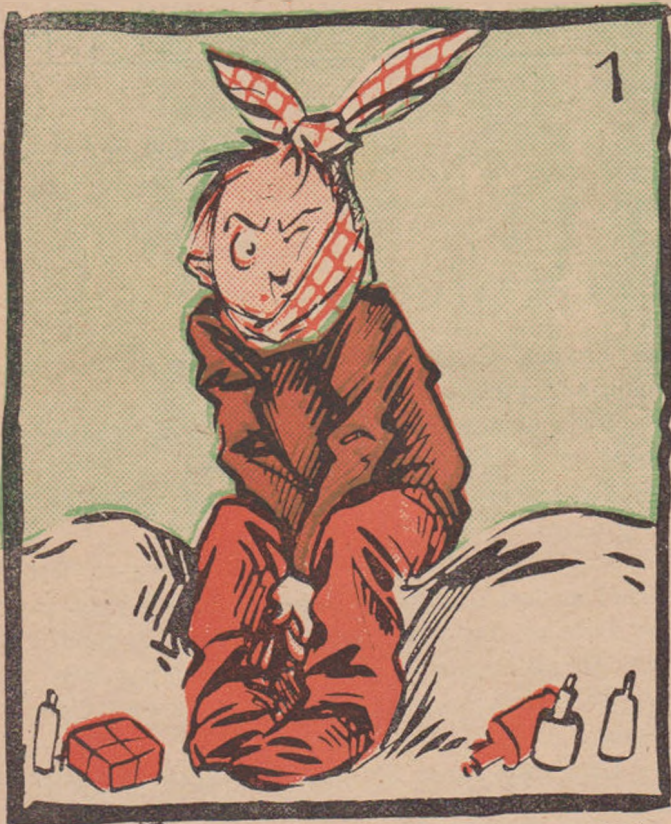
— Ehei... sângele apă nu se face... dar frăția la aman se dă pe față!

Și așa că această poveste rămâne ca pildă, de acum înainte, fraților vrăjmași, de a trăi în frăție, cât soarta îi va îngădui!

Emil Coman.
Elev de Liceu.

SICĂ

de Pictorul PASCAL RAÐULESCU.

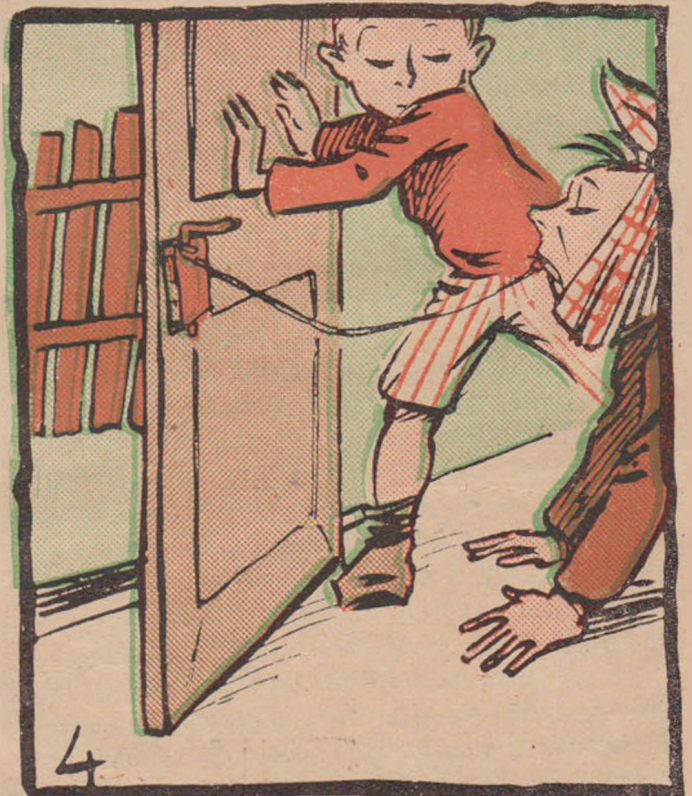
Lică plânge și se vaită
de măseaua care-l doare,
Nici un leac nu-l potolește
și astâmpăr nu mai are.

El se roagă-atunci de Sică,
un băiat cam năzdrăvan,
Care'n scurt se pregătește,
să-i aducă un alean.

Incercarea însă fuse
tocmai nu pe vrerea lui,
Căci rupându-i-se firul,
el s'alesse cu'n cucui.

Ei nu-și pierd deloc răbdarea
ci bazați pe o speranță,
De-astădată cu tărie,
leagă firul de o clăntă.

DENTIST

Versificare de TEOCAST.

Ușa-i ruptă, broasca sare,
deși-i prinsă tare 'n cui,
Sică iarăși pică sdravăn
și-și făcu un nou cucui.

Atunci ei se hotărîră
să mai facă o încercare
Și de-o coadă năzdrăvană
leagă sfoara și mai tare.

Calul fuge, dă din coadă
și rămâne fără ea,
Iară Sică tot nu scapă
de pârdaunica măsea.

Cum să scoată ei măseaua?
Cum să facă cum s'o scoată?
Iată că lui Sică-i vine
o idee minunată...

SPAIMA PITICILOR

In dumbrava minunată,
Intr'o noapte înstelată
— Făr' un pic de nor —
Pe poteci întortochiate
Trei pitici, purtând pe spate
Lăzi cu pietre nestimate,
Alergau ușor.

Fiindcă vor ca să se ducă,
Daruri scumpe să aducă
Unei zâne mici,
Pe furis, să nu-i zărească
Frumusețea 'mpărătească,
Ce-a venit să s'odihnească
In dumbravă-aici.

Și mergând, cu luare-aminte,
Tainici, fără de cuvinte,
Poate surâzând,
Sgomote nelămurite
Se aud înăbușite
Iar ei: fețe înălbite
S'opresc tremurând...

Doar târziu, râzând, vorbește
Un pitic, și lămurește
Spaima lor, acum:
„Că un greer, — cine știe! —
Supărat de vre-o hoție
Se bocia“. — Și 'n veselie
Iar pornesc la drum.

Aurel Marin.

///

H o r a

Și-astăzi este horă 'n vale
Tot la crâșma veche;
Trec flăcăi și fete-agale
Mândri făr' pereche.
Arde soarele ca focul,
Svârlind raze — sulii —
Și spre horă și 'n tot locul
Tineri vin pe uliți.

Și se prind de mâini, frățește,
Frământând țărâna;
— „Zi-i țigane — se răstește
Unul, — dă-i cu mâna,
Să alerge viu arcușul,
Coardele să sune;
De n'oi da vin cu căușul,
Să n'am zile bune!“

Și bătrânii vin și dâșii
La joc să se 'nnoade;
Ține-te, de poți, cu gluma
Până seara cade.
Și când noaptea lin se 'ntinde,
Invăbind tot locul,
Hora — abia atunci se sparge —
Bată-o norocul!

Pavel Nedelcu.

VACANȚA MARE

M'am jucat o vară 'ntreagă
Și prin curte și pe stradă,
Și uitat-am și de școală
Și de vorba mamei: „școală“.

Cărțile sunt prăfuite
Și de șoareci răsfoite;
Singurei, acolo 'n pod,
Le citesc ș'apoi le rod.

In ghiozdanul meu frumos,
Un păianjen, fir a tors
Ș'a urzit o pânză mare,
Vai, ghiozdanul în ce stare:

Iar mă văd din nou la școală
Și sfios privind prin sală!...
Ca o clipă, așa 'mi pare,
C'a trecut vacanța mare!

Când arunc ochii pe carte
Fuge gândul tot departe,
Tot prin crânguri și câmpii,
Hai la carte-acum, copii!

B. N.

///

Țiganul și nașul său

Un țigan mergea odată
Cu-al său naș, printr'o pădure,
Către satul mic din vale,
Pe 'nserate, ca să fure...

El 'nainte, nașu 'n urmă;
Dar trecând printr'un hățis
De copaci și mari și mici,
Ce formau un des tușiș,

Cel țigan apucă-o creangă
Ce era ca să-l lovească,
Trece 'ntâi și-apoi dă drumul
Crengii să se desdoiască!

Creanga ce-a scăpat cu forță
Dela țiganul buclucaș,
Desdoindu-se, lovește
Cu țările 'n ochi pe naș,

Care 'n urmă 'ncet venea.
Dar lovitu-l-a cu foc,
Că-l trânti chiar la pământ
Și i-a scos un ochiu din loc!

Cel țigan — văzând isprava —
Zise tare, cam așa:
— „Nașule, de nu țineam creanga,
„Amândoi ochii ți-i scotea!“

G. Z. Buruiană.

P A T R I A

Ori boier de viță, ori opincă —
In nevoie, ca și 'n bine, tot mereu —
Noi s'avem o singură lozincă:
Patria și dreptul meu!...

Invățat, ori om de rând —
Cum dă Dumnezeu —
Să n'avem decât acelaș gând:
Patria și dreptul meu!...

Un moșneag, ori un copil de școală —
Cum sunt eu —
Să n'avem decât o fală:
Patria și dreptul meu!...

Cridim.

///

PISICA MEA

Pisica mea e vrednică, drăguța!...
Se scoală dimineața cea dintâi
Și-mi toarce liniștit la căpătâi,
Spălându-se într'una, cu lăbușă...

Ea sare jos mereu de-a berbeleacul,
Prinzând în ghiare ghemul cel mai mare.
Il învârtește 'n juru-i, și-apoi sare,
De nu-i găsești, ca s'o astâmperi, leacul.

La masă totdeauna are scaun,
Dar, ce păcat! că n'are farfurie!...
S'așează 'n două labe și 'ntr'un miaun
Intrebă:—Cum?... Uitați să-mi dați și mie?...

Se laudă cu neamu-i boieresc,
Dovadă e mândria ei din ochi
Și blana ei, de care eu gândesc
Că de-o privești mai mult, o și deochi!...

Sătulă de-a fi ros mereu la oase,
Când masa-i gata, fuge 'ncetisor
Și dă măicuții micu-i ajutor,
De a spăla în rând cu ea, la vase!...

Pisica mea, precum vedeți, nu este
Una de rând, și 'n lume seamăn n'are.
E vrednică și iute la mâncare,
La fel ca Flămânzila din poveste!...

Nicolae Graur,

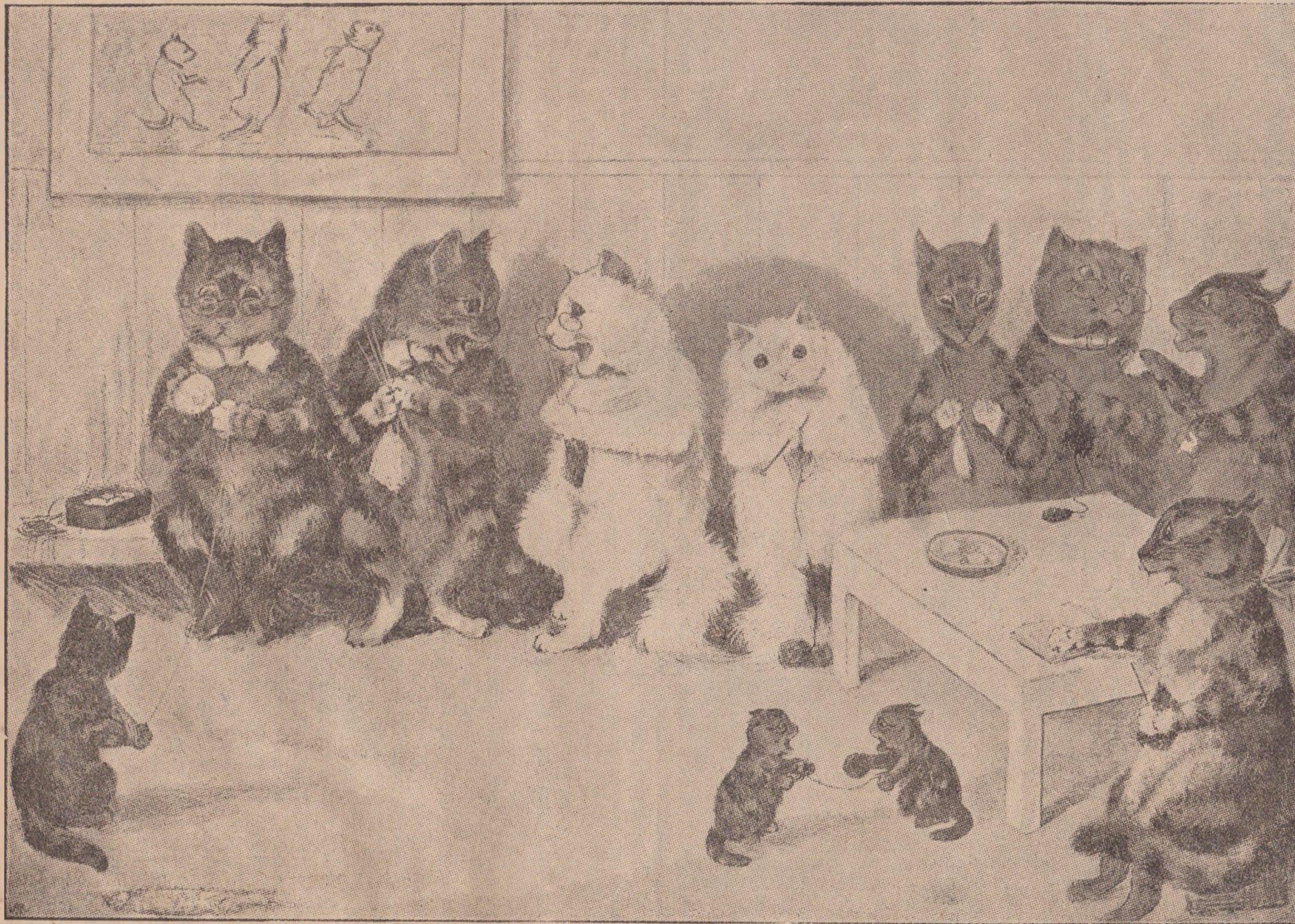
///

ÎNTREBARE ȘI RĂSPUNS

Tata 'ntreabă: — „Ionele,
Ca să văd de te-ai făcut
Mai cu minte, băiețule,
Spune-mi: de ce te-am bătut?“

Ionel răspunse 'ndată,
Supărat grozav în sine:
— „M'ai bătut fiindcă, tată,
Ești mai tare decât mine?“

G. Z. Br.

O familie harnică, care poate servi drept pildă pentru ori cine....

Stăpânirea de sine

Moș Gheorghe, stând în fața focului de păpușoiu, toamna la țară, unde fierbiau cazanele de țuică, vorbea astfel cu nepoții săi, cari ședea în juru-i:

— Copii, să știți dela mine, că nimic nu-i frumos la om, ca stăpânirea de sine. Ea înseamnă, pentru cel ce o are, că sufletul lui e tare și-și poate înfrânge poftele, de multe ori nesocotite. Gândiți-vă întotdeauna la nevoile altora și, ascultând de gândurile cele bune, veți fi răsplătiți pentru faptele voastre socotite.

Copii s'au culcat și liniștea domnește peste noaptea senină. Viorica, care ascultase și dânsa poveștile bunicului, nu putea adormi gândindu-se la cele ce auzise.

Viorica era cam lacomă și nu-i trecuse nici odată prin gând că trebuie să pună un frâu poftelor sale. A doua zi, fiind Duminică și având mai multe parale strânse dela părinții ei și chiar dela bunic, hotărâ să-și cumpere cu acei bani, o cutie cu rahat, la care râvnea de mult, dela hangiul satului, care avea un dulap plin numai cu zaharicale. Ea porni voioasă spre han. Pe când se uita la galantarul împodobit cu felurimi de lucruri atrăgătoare și se codea să intre în prăvălia jupânului, stând cu bani'n mână, își reaminti cuvintele bunicului său și se gândi ce bucuros ar fi el, aflând cum și-a înfrânat dânsa dorința, și plecă spre casă, cu pași cam îndoelnici, cei drept, dar plecă!

Pe când se'ntorcea încetinel spre casă, văzu o fetiță plângând cu hohote.

Viorica se apropie de copilă și o întrebă de ce plânge.

— Am pierdut banii cu care trebuia să cumpăr pâine și lapte și știu că mama nu mai avea alții acasă! răspunse fetița printre sughituri.

Viorica, deodată, împinsă de sufletul ei cel bun, fără să mai stea pe gânduri, dădu fetiții sărmane, banii cu care vroise să-și cumpere cutia de rahat. Ea simți o bucurie sufletească mult mai mare, făcând acest gest, când văzu ochii scânteetori de bucurie ai copilei, care acum nu mai putea de fericită ce era, și-i mulțimea din toată inima.

Bunicul Viorichii, când află de fapta nepoțichii, o sărută cu drag, și drept răsplată îi dădu dânsul o cutie cu rahat și o îndemnă să se stăpânească întotdeauna și să facă fapte frumoase, pornite din inimă.

Eufrosina Pallă.

Galeria oamenilor mari

ARNOLD BOECKLIN

Pictor celebru Elvețian din Bâle, născut la 16 Octombrie 1827, mort la 16 Ian. 1891, la Florența. Boecklin e un pictor vizionar, al cărui penel redeșteaptă puterile mărețe ale naturii, dă probe de o putere mare creatoare, de pildă: „Insula morților” și „In sânul valurilor”.

GALLILEU

Fizician și astronom, născut la 15 Feb. 1564, mort la 8 Ianuarie 1642. Profesor la Piza și Padova. A descoperit legile gravitațiunii și ale pendulului, munții și văile din lună, precum și petele din soare. Ca și Copernic susținea că pământul se învârtește în jurul soarelui.

HORAȚIU BENEDICT DE SAUSSURE.

Născut la 17 Februarie 1740, mort la 22 Ianuarie 1799. Celebru geolog și naturalist genevez. A călătorit mult în străinătate pentru studiile sale și făcu descoperiri însemnate în geologie, s'a ocupat și de fizică și botanică. Fu primul care se sui pe muntele Blanc în 1787.

///

MICUȚUL

*Cu ochii-albaștri, plini de voioșie
Și cu privirea blândă între gene,
Privește calm, neștiutor, alene;
Pe fața lui citești doar gingășie.*

*Cu părul răsfirat de vânt, pe frunte,
Ce strălucește 'n raza aurie,
E un copil, ce multe vrea să știe
Și să învețe, totul să înfrunte.*

*Mămica îl iubește, că 'i cuminte
Și'i sare — ades în poală, drăgăstos,
Rugând-o ca să-i spună-un basm frumos
Și somnul de copil să i-l alinte...*

Ionescu Stelian*

POVESTEA UNUI CÂINE DE VÂNĂTOARE

Iată-mă serios și tăcut, plimbându-mă în odaia mea, cu mâinile la spate și cu fața îngândurată. Arma de vânat, geanta, cartușiera, bidonul de apă și, în sfârșit, tot ce putea avea un vânătâr ca mine, erau agățate toate pe peretele din fund.

Eram în vârstă de 14 ani. Mă opream, din când în când, în fața puștii mele și mă uitam lung la ea, întrebându-o :

— De unde-mi voi putea face eu rost de un câine de vânat ?

Dar oțelul rece al armei tăcea. Cercetasem în cele mai mici amănunte rassa câinilor de vânat. Știam de „Braci“, de „Pointeri“, de „Seteri“, de „Brak Englez“, de „Brak Nemțesc“, de... și nici eu singur nu mai știam din câte cunoșteam în privința rasselor de câini de vânătoare. Mă uitam la toți câinii depe stradă, îi măsuram de sus până jos, îi urmăream cu privirea curioasă, până se pierdeau și apoi, cu aerul cel mai serios, îmi spuneam :

Asta trebuie să fie „Brak“, corcitură cu „Pointer“, căci are urechile mici și coada îndoită.

Bietul câine! Nu știa el ce onoare îi făceam, ridicându-l din javra lui rassă, în cele mai înalte ranguri câinești.

Îmi pierdeam timpul pe stradă, căscând gura după câini și îmi frământam capul să ghicesc fiecărei jigodii înalta ei treaptă vânătorească.

Intr'o zi, mergeam gânditor spre parcul Carol din București. Mă gândeam la toți câinii de vânat din lume. Deodată ochii mei rămaseră pironiți la un câine de culoarea cafelei, maron. Era trist și slab și mergea șchiopătând. Fața mi se lumină și obrajii îmi ardeau. M'am apropiat de micul dobitoc și începui să-l strig.

— Stop! Stop, vin' aici..., vin' aici, Stop!

Cățelul se uită blând la mine, lăsă capul în jos și începu să dea din coadă.

— Vin' aici, Stop! îl mai strigai eu, și Stop veni la mine. Îl mângâiai cu vorbe blânde și duioase și-i cercetai rana dela picior. Era rănit, probabil, într'o luptă cu alți căței, căci era și tăvălit și plin de praf. Ridicai ochii către cer și mulțumii sfinților de norocul ce dăduse peste mine.

Stop, îmi ziceam eu, trebuie să fie un câine viteaz și curajos. Doamne, iată un câine de vânat care nu are stăpân. Mă voi face eu stăpânul lui, și jur pe pușca mea că îl voi curăți și îngriji ca un părinte.

Îmi scosei iute cozondroacele, le făcui un nod și-l legai de gât,

— Hai, dragă Stop, îi spusese eu, hai cu mine acasă și eu îți voi fi un stăpân bun și tu vei deveni un câine credincios.

Și Stop înțelesese, căci se uită la mine cu ochii lui frumoși și par' că îi picurau lacrimi de bucurie. Străbătui străzile una după alta și intram în curte triumfător cu Stop și căutam să urc sus pe scări să-l duc în odaia mea. Când ajunsei în capul scării, Anica, servitoarea, îmi ieși înainte cu un măturoi.

— Vai de mine, conașule, strigă ea, ce cată jigodia asta după dumneata? Dă-o 'ncolo, mai zise ea, și se repezi cu măturoiul la nenorocitul căfel.

— Anico, îi zisei eu, atins în demnitatea mea de vânător, nu insulta, te rog, pe Stop, pe voinicul de Stop, viteaz de cea mai nobilă viță câinească. Tu, habar n'ai și nici nu știi câte prepelițe, potârnicchi, fazani, găște și rațe sălbatice va aduce Stop în botul lui cel nobil. Tu nici nu visezi, Anico, cum vor tremura leii și tigrii din pădurile Africei la auzul numelui meu și al lui Stop. Dar Anica nici nu vrea să mă asculte și învărtea măturoiul de zor.

— Marș, jigodie, marș, marș, marș! Și dă-i cu măturoiul în bietul Stop. Eu, scos din fire, dau drumul lui Stop, apuc măturoiul din mâna ei și încep să-i car pe spinare. Ea fuge. Atunci, mă reped în bucătărie, iau cheia dela magazia de vară și îl duc pe Stop îndăuntru. Mă uitai la el și-i spusese cu lacrimi în ochi :

— Iubitul meu Stop, iată-ne scăpați cu fața curată de urgia lumii. De acum încolo vom trăi liniștiți. Eu te voi îngriji și te voi scoate la primărie în nopțile cu lună plină.

Stop m'a înțeles, s'a întins pe culcușul ce-i așternusem și a pus botul pe labe.

În fiecare dimineață mă duceam la Stop, îl curățam, îl pansam și apoi îi așterneam paie curate și proaspete. Nu mă înșelasem. Stop era, într'adevăr, un câine de vânat de rassă bună... Cât de mândru mă uitam eu la toată lumea. Eram vânător, cu pușcă, geantă, cartușieră și câine de vânat.

Locotenent Paul Epureanu.

CUGETĂRI ALESE

Adevăratele cuceriri, singurile pe care nu le regreti, sunt acelea pe care le faci asupra neștiinței.

Napoleon.

.. ..

Unirea dă puterea, puterea trebuie să fie în slujba dreptului, iar nu dreptul să depindă de putere.

V. Cousiu.

PREMIANȚII ȘCOLILOR DIN ȚARĂ

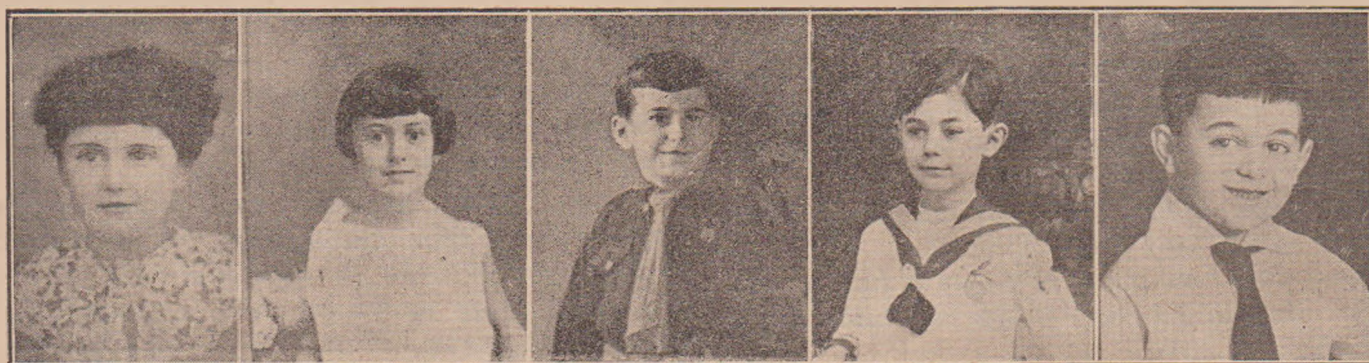
Lupan Vlăduț
Cls. I sec., Cluj

Rădulescu Gh. Gh.
Cls. III sec., Slatina

Gheorghiu Mihai
Cls. III pr., Crângăși

Barbu G. Dumitrescu
Cls. III Cuibu cu barză

Atanasiu V. Victor
Cls. I sec., Pitești

Emilia E. Panaitescu
Cls. I, pr. București

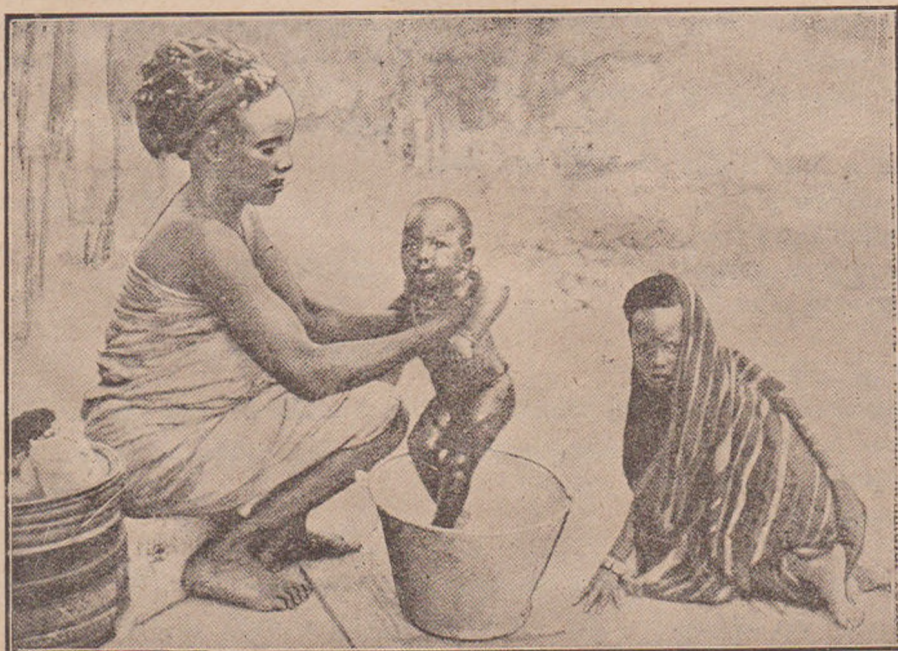
Gheorghiu V. Paula
Cls. I pr. Giurgiu

Dinu E.
Cls. II pr., Oradea

Eugen-Gigel V. C-tinescu
Cls. II pr., Galați

Marcarian Crinu
Cls. I pr., București

DIN LUMEA CELOR MICI

Cu toate că copii lor sunt negrii ca și ele, negreselor din Africa le place curățenia și igiena. Ilustrația alăturată ne arată pe o negresă care-i face copilului obișnuita baie de dimineață, într-o găleată.

După figura pe care o face micul negru, se pare că baia nu-i prea face plăcere.

A. V. Lecca.

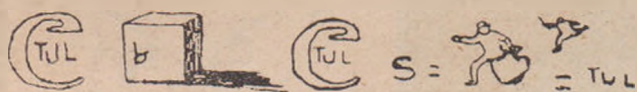
DISTRACȚII INSTRUCTIVE

AL PATRULEA CONCURS

SERIA IV-a A

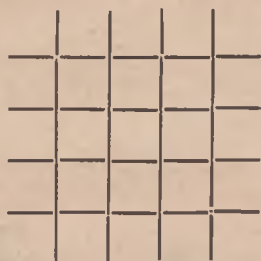
1, 2. Joc-proverb, de A. Panaitescu.

1. Rebus, de Dan D. Ganea.

Găsiți un proverb românesc.

2. Joc de chibrituri.

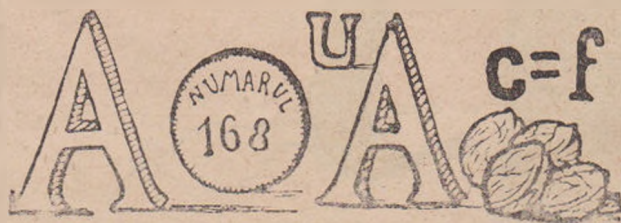
Din figura de mai sus să se scoată 16 chibrituri pentru a se obține o nouă figură, formată din 9 pătrățele.

3. Șaradă, de C. și G. Nicolescu.

*Prima parte de-o cățași,
Chiar la scară o aflași;
Partea doua o 'ntâlniși
Ori de câte ori vorbiși;
Iar a treia când vă doare,
Puneși casa în picioare;
Totul de-l împreunași,
Un slujbaș înalt aflași.*

SERIA IV-a B

1. Rebus, după R. C. T.

Găsiți un vers din Hamlet.

p	r	n	ș	ă	m	ș
e	a	ș	ă	ă	c	ș
l	ș	ă	d	c		e
e	ă		a	o		p
	n	n	l		i	c
p	ă	u		c	a	l

Incepând cu litera Ș, mergeți din patrat în patrat în așa fel încât să formați un proverb. După fiecare vorbă rămâne un patrat liber.

*

Cu numărul acesta încheiem concursul al patrulea. Rugăm cititorii să ne trimită deslegările în timp de 12 zile dela apariția acestui număr.

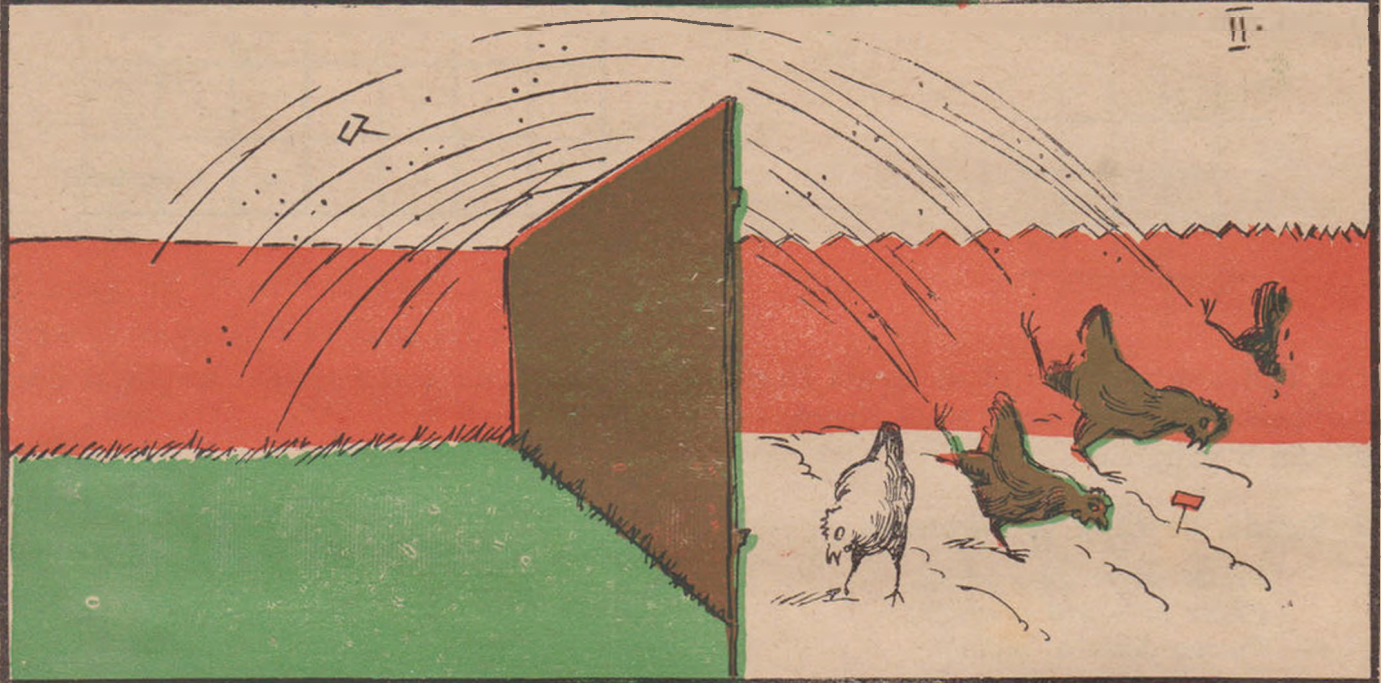
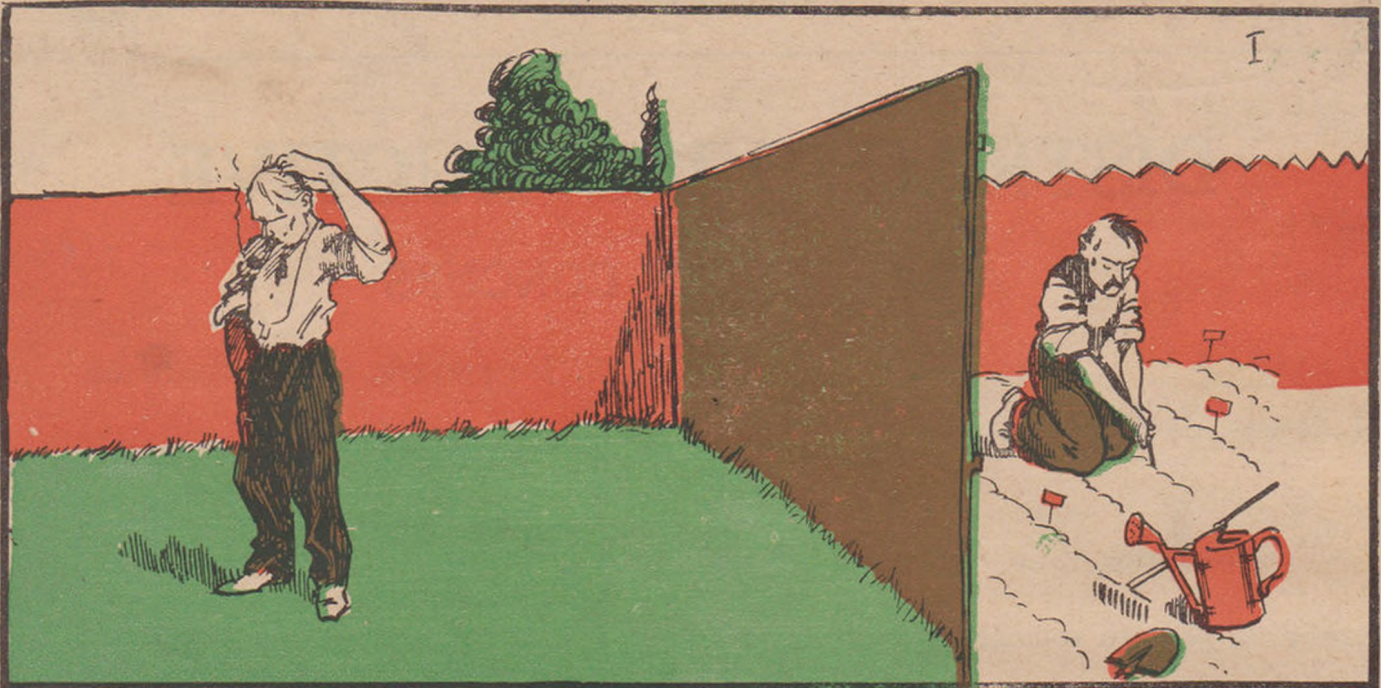
DE VORBĂ CU CITITORII REVISTEI

Vasile Gh. Bratoloveanu: Gospodina... a cam greșit cozonacul! Și recomandăm să încerce altă prăjitură.

N. Graur: Când „Doctorița” va crește mare va da, poate, leacuri mai potrivite. „Surceaua” ne-a festelit iacaua. „Pisica” d-tale va intra, totuși, în coloanele revistei noastre, căci are „maniere elegante”.

POVESTE FARA CUVINTE: CAND UNUL SAMANA, IAR ALTUL CULEGE ROADELE...

fier a fost plămădită din otravă. Totuș, mor fericit că te-am scăpat. Nu mă uita, stăpână!

Un horcăit gros opri pentru totdeauna suflarea lui Bujor-Pui de lup.

Minune, însă...

Minune Dumnezeiască.

În timp ce sufletul fugea din trupul câinelui, în jurul lui începură să răsără flori multe, flori frumoase.

Și-au răsărit și-au crescut fel de fel: crini, trandafiri, zorele întinse pe copaci, tufănele și altele mii și mii.

Lumina se uita mirată, cu ochii ei verzi și frumoși, și nu-i venea să creadă cece vedea.

Atunci, deodată, din țâria cerului, se lăsă o scânteie roșie în pieptul lui Bujor-Pui de lup. Pe unde scânteia s'a strecurat, răsări din pieptul câinelui o floare mare, roșie, ca un bulgăre de foc aprins. Din ce în ce floarea creștea, înălțându-și fruntea către Dumnezeu.

Lumina isbucni de bucurie:

— Doamne, ce mai Bujor frumos! Și se aplecă să-l rupă. Dar în acea clipă se auzi un glas adânc din inima floarei:

— Nu mă rupe, stăpână, nu mă rupe. Ingrijește-mă! Eu, de acum te voi păzi până ce va sosi Făt Frumos. tot așa cum te-am străjuit, ca animal, cu colți puternici!

Prințesa Lumina își retrase mâna și se uită lung, fermecată, la Bujorul aprins. În sufletul ei începură să licărească aprinse scânteii de bucurie. Își apropie încet buzele de petalele floarei, sărutându-le lung. Apoi plecă la palat, unde cântă melodiios «Legenda Bujorului».

Prin toate ramurile pomilor, pe toate tufele florilor, pasărilor, mici și mari, își îndreptară ciocurile către înălțimi și cântară și ele «Legenda Bujorului».

Târziu, Lumina s'a așezat la un geam și și-a aruncat ochii în depărtare, pe cărarea albă și cotită, pe unde trebuia să sosească mult așteptatul Făt Frumos.

Că a sosit în ziua aceea Făt Frumos, sau mai târziu, povestea nu ne spune.

Este sigur însă că un Prinț, sosit din lume, a luat pe Prințesa Lumina, cu care a întărit o nuntă cu îngerii și cântăreții cerului și că Bujor, floarea roșie ca sângele de voinic, trăiește nu numai în grădina plină de farmec a Luminei, ci pe toate colțurile pământului, în toate brazdele grădinilor, unde înflăcărat și vesel strecoară în sufletele tuturor curaj, putere de viață și iubire.

George Acsinteanu.

HOINARUL

Într'una din zile, Stancu lăptarul, se reîntorcea dela oraș, unde dusesese laptele la mușterii săi, împreună cu nevastă-sa. Când să iasă din oraș — trecând bariera — să apuce spre sat, un câine hoinar, lihnit de foame și plin de jeg, se luă după faitonul lor... Afară, zi de vară... În toiul verei... Cald... Calul mergea agale pe drumul plin de praf și soare... În urma lor, cu capul plecat în jos, cu urechile ploștite și cu coada între picioare, câinele hoinar, care se luase după ei, fu zărit de nevasta lăptarului care nu îl luă în seamă.. Și a mers înainte faitonul și câinele, amărât după el, la distanță... Din când în când, nevasta lăptarului, mai întorcea capul înapoi, și văzând mereu că slăbănogul de câine se ține scai pe urma lor, începu să se neliniștească. În mintea ei înfloriră gânduri multe, care de care mai ciudate... Zori calul să meargă mai iute; dar și câinele nu se lăsă mai jos, dădu și el drumul la pas mai repede... În mintea lui de animal, socotea că ducându-se după căruță, până în sat, v'a găsi oameni mai iubitori ca la oraș, care văzându-l așa de prăpădit și așa de slab, îi vor arunca și lui o coajă de pâine ca să se întremeze și să-și potolească foamea care îl chinuia grozav de câteva zile... În sat, credea el, sunt așa de mulți câini care trăesc din mila oamenilor, și pe lângă ei, va trăi și el!...

Însă nu tot așa se gândea și lăptăreasa, care se înspăimânta din ce în ce mai mult, văzând jigodia de câine că tot vine după ei. În marginea satului, muncită de gânduri, ea îi spuse bărbatului ei:

- „Ia uită-te, Stancule. în urmă, vezi un câine“?
- „Văd, ce-i cu el“?
- „Păi se ține de noi, dela oraș!...“
- „Poate că-i turbat!“
- „Aoleu!“

Și după o clipă de gândire, el zise adânc, ca un filozof bătrân: — «Să știi că este, poate, vre-un câine polițist, javra asta și vine după noi, ca să vadă că punem apă în lapte!?!...» Și dându-se jos din faiton, amândoi se apucară să dea cu pietre în câinele, care mirat de întorsătura lucrurilor, — se întoarse înapoi, scheunând, lovit de pietrele nemiloase, ce cădeau de zor, în huiduile lăptarilor, care văzându-l că fuge îndărăt, s'au pornit pe râs, că și-au făcut spaimă degeaba.

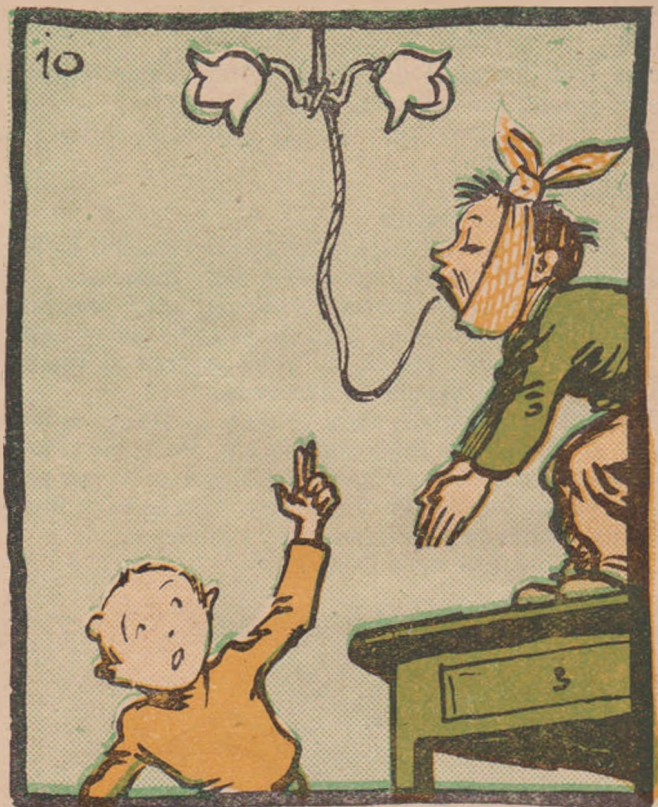
Și când s'au depărtat de ajuns de acei care l'au lovit cu pietre, se opri sub un pom, neînțelegând nimic, privi înainta cu ochii plini de lacrimi calde și curate și oftând se întinse — învins de foame și de oboseală — la umbra pomului și ertând prostia omenească, uitând că-l doare unde a fost lovit, uitând că este nemâncat, slab, nespălat și huiduit de oamenii pe care îi credea așa de buni, adormi!...

Z. George-Buruiană.

9.
După multă osteneală,
Cu truedi nereușite,
Sică vrea să 'nceapă alte
Incerări mai isbutite.

10.
L-a urcat frumos pe-o masă
Și măseaua i-a legat
Cu o sfoară, de un mare
Policandru suspendat.

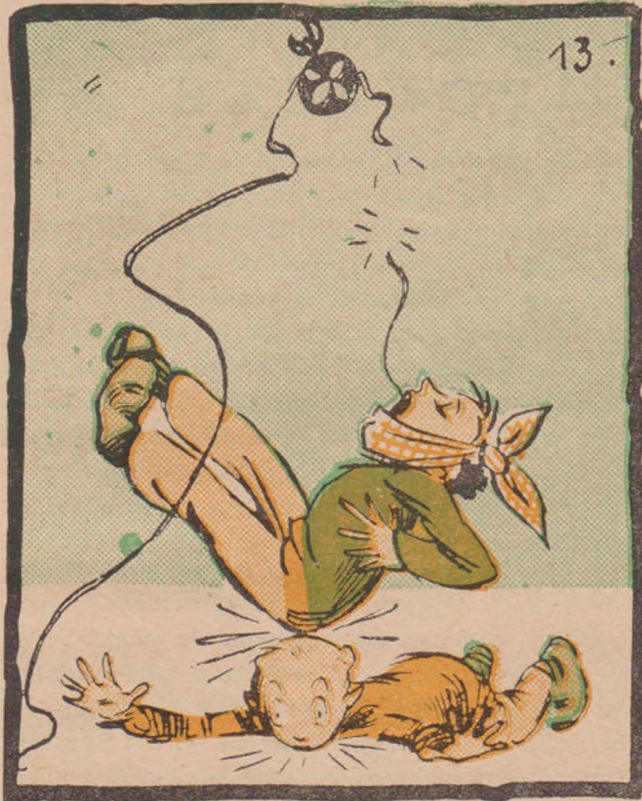
11.
Dar, se vede, nici acuma
Nu i-a mers mai bine lui,
Căci s'alese înc'odată
Cu un buclucas cucui.

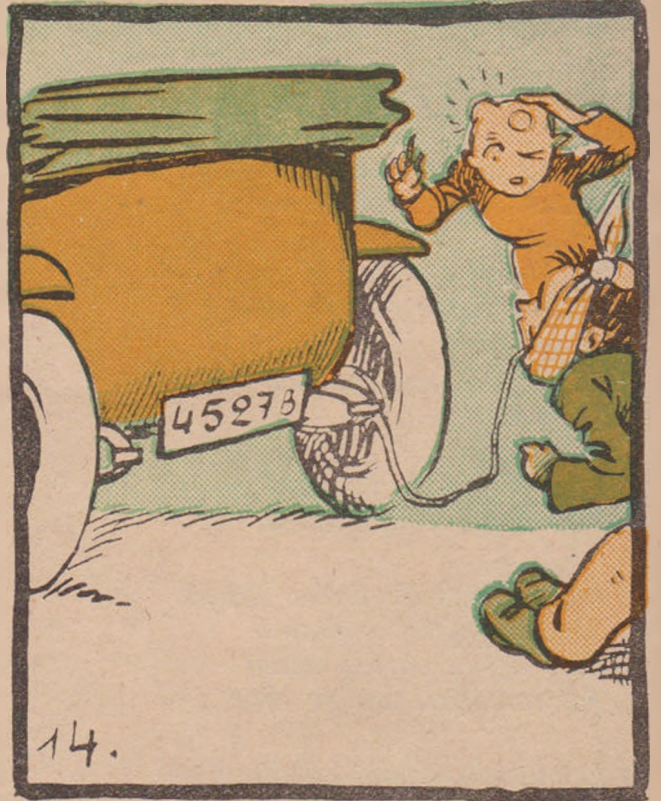
12.
Spre tavan, cu macaraua,
Sică-l trage ca să-i scoată
Cea măsea, că 'ndură Lică
O durere blestemată.

DENTIST

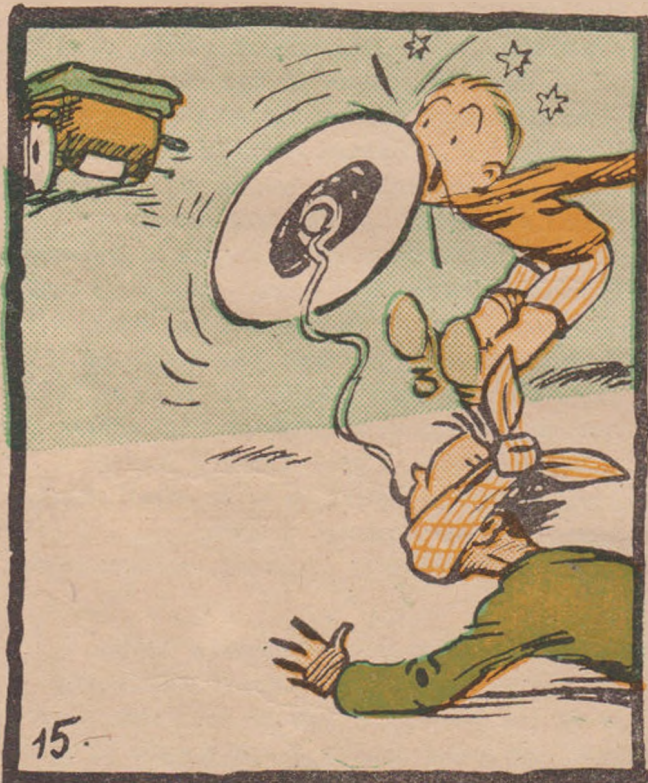
Versificare de TEOCAST.

Dar din nou se rupe sfoara,
Căci așa-i ursita lui,
Să s'aleagă și din asta
Cu un nou micuț cucui.

Ca dentist tot nu se lasă
Și mai cearcă înc'odată,
Legând sfoara cu măseaua
La mașină, de o roată.

Când șoferul ia viteză,
Cu trei roate a rămas,
Căci o roată-acum pe Sică
Il mângâie pe la nas.

Amărăți de-atâtea trude,
Amândoi un plan își fac:
Să se ducă să-l consulte
Pe domn' doctor Bobârnac.

DOINA

*Doină scumpă, doină sfântă,
Doină caldă-a vieții mele,
Cântă,
Să te-aud cântând —
Și sub soare și sub stele!*

*Toată țara românească —
Colindând
Din Hotin
Până'n jos de Severin —
Aud doina plugărească.*

*Mai presus de limba sfântă
A strămoșilor cumiși —
Este doina care-o cântă
Tot românul, printre dinși...*

*Doină vie, dăină caldă,
Doină bună-alinătoare
A necazurilor mele,
Inima, în lacrimi tu mi-o scaldă —
Și sub soare
Și sub stele!...*

Crădim.

///

IN LARG

*Corabia'n coaste o biciue valuri
Pe mare în larg...
„Depart, departe sunt scumpele maluri”, —
Și plin de fiorul peirii grozave
Plâng toți mateloșii cu fețe bolnave,
Strânși dârz de catarg...*

*S'apropie moartea cu ochii de ghiață
Gonind pe-un talaz;
Și simt mateloșii că trupul li'nghiață...
În minte li-aleargă imagini de dig,
Și'ntr'înșii și-afară mereu e mai frig, —
Și-au lacrimi pe-obraz...*

*Acolo, departe, în funduri de zare,
Lipsiți de-ajutor
Rămân copilașii, soții iubitoare, —
În timp ce pe largul de mare profund
Se duc mateloșii, corabie'n fund,
Cu sprijinul lor...*

Pavel Nedelcu.

POVESTE

— Râule cu ape limpezi, fermecat de vraja lunii,
Spune-mi o poveste nouă, căci au adormit lăstunii
Care-ți turburau odihna, necăjindu-te în joacă,
Și doar salcia pletoasă te sărută când se pleacă.
Ai trecut prin luminișul unde șade ziua bună?
Și ai stat, de Craiul Luncii, vreo poveste ca să-ți spună?
S'au mai strâns pe malu-ți verde greerii ca'n astă vară,
Cei micuți, cu mandoline, cei bătrâni, cu-a lor ghtară?
Și Regina Noptii — luna — mai suspină, cum mi-ai spus
C'a plecat iubitu-i, vântul cel șegalnic, spre Apus?
Spune-mi, râule, povestea — spune-mi-o, că tu o știi —
A amurgului...

— Moșneagul cel cu plete colilii?

A șoptit în unde râul, clipocind pe pietricele
Albe, galbene, lucioase, lungi șiraguri de mărgele.
— E-o poveste mititică ce de mult mi-a spus-o vântul,
Când și eu sfios în cale, de abia udam pământul
Și micuț, cum știi că-i totul la'nceput, nici o poveste
Nu știam; și nici lunca nu avea de mine veste.
Moș Amurg, bătrân ca vremea, are un palat ca'n basme
Tăinuit — spre Soare-Apune — din culori și din fantasme
Și de unde își trimite crainicii în toată țara;
Voe-bună, sănătatea, bunătața și cântarea,
Pentru ca să răsplătească pe copilul ce-i cuminte.

Cu caleașca minunată, din tărâmurile sfinte,
Insuși Moș-Amurg coboară seara'n plaiuri fermecate,
Între flori mirositoare, cu petale'nrouate,
Unde-i luminează calea, grămădiți cu veselie,
Licuricii, — luminițe, picături de apă vie —
Iară vântul îi doinește cântece din alăută.
Hei! Și ce mi-a fost pe vremuri vântul! Lunca este mută
Și nu poate să vorbească! Ce voinic și ce mândrețe
A fost el! Ce svăpătată și frumoasă tinerețe
A avut!., Țin minte bine, că mi-a spus că Inserarea,
Zâna florilor din câmpuri, îl iubea, când toată zarea
Îl vedea cutreerând-o, tot în cânt și'n voe bună,
Și apoi, cum se'nțelege, sau luat chiar împreună
Și la nunta lor, din toate părțile, din lunci și plaiuri
Au pornit ca să sosească la palat, în lungi alaiuri,
Lume multă și aleasă... Craiul Noptii și Zefirul,
Păsări, greeri, flori și fluturi, de să nu le mai ști șirul.
Și petrecere, și cântec, veselie, fericire!
Toți iubeau pe Înserarea și pe-Amurg, frumosu-i mire

Vreme a trecut de-atuncia și Amurgul e bătrân,
Însă a rămas de-apururi, peste lunci și văi, stăpân.
Și-i așa de bun moșneagul, cum pe lume altul nu e,
Și povești cum spune dânsul; nimeni nu știe să spue!
Și sfârși povestea râul, sub a lunii vrajă nouă,
Pe când blânda înnoptare, picura din ceruri rouă.

Aurel Marin.

COPIIUL — EROU

O pagină din jertfa dăruită Țării de tineret

- Platon!
- Do'n sergent Platon!
- ?

— Platon, sergentul, culcat cu capul pe mitralieră, cu ochii deschiși, mari și sticloși, însemnat cu o floricică roșie în frunte, dormea somnul dreptilor. Îl traserăm în fundul șanțului. Popescu, sergentul dela l-a, scoase o lumânare galbenă din raniță și o tăie în două. Aprinse o jumătate și o puse la căpătâiul lui Platon, cealaltă o băgă cu grijă la loc în raniță. Făcurăm trei cruci. O goarnă sună înaintarea. Sărirăm din șanțurile neînțești și o luarăm peste câmp.

*

Platon, sergentul, era un băețandru de 19–20 ani. Când a venit dela centrul de instrucție era căprar. Înalt, voinic, vânjos, mlădios, cu privirea sfioasă. Platon, copil din Gorj, elev de liceu, plecase de acasă cu legiunța de cercetași. Nemții intraseră în trecători și scobora înspre Jiu. Platon veni acasă, își făcu desaga și își luă toiagul pribegiei. Maică-sa se uita la el.

- Ce faci, Sandule?
- Mă duc la Târgu-Jiu, mamă.
- Nu faci bine că pleci, Sandule; tată-tău e dus, Mitică e dus și el.

Platon a stat din lucru și s'a uitat lung la maică-sa. Așa era. Bărbatul dus pe front, fiul cel mare, rănit, prin spitale. Doar Sandu n ai rămăsese cruce de voinic la casa ei. A stat o leacă Platon pe gânduri și-apoi a ridicat capul.

— Mamă, dacă stau e rău, dacă plec e rău, dar știu că, plecat, îmi vârs și eu focul pentru țară. Nu pot eu, cercetașul Alexandru Platon, fiul învățătorului Platon, să rămân sub călcâiul dușmanului. N'am să stau locului; am să mă iau la harță cu ei ș'or să mă poarte prin pușcărie. Nu pot, mamă. Am crescut cu dorul de țară și cu durerile ei. Am învățat să tac, dar ca și tăciunele sub cenușă, să tac mocnind.

*

A doua zi era în Târgu-Jiu. Seara porni mai departe. Trupele dușmane înaintau în inima țării. Lumea pribegea. Care, căruțe, camioane, trăsuri, automobile, trenuri înțesate de lume furnicau pe câmpii și drumuri. Platon a făcut drumul pe jos până la București. S'a prezentat la un spital. Era muncă multă și grea. Platon nu se da

înapoi de la muncă, alerga încoace și încolo de cum se lumina de ziuă, căra raniți, căra medicamente, desfăcea rani, pansa, servea masa raniților greu și fugea după preot când vreunul — și erau mulți, sărmanii — își dădea sufletul. Ș'apoi tot Platon, cu sufletul cernit și inima închisă, îi ducea la locul de veci. Noaptea, pe la jumătate, se scula, străbătea saloanele cu raniți, așeza ici o pernă, colo o pătură, ajuta celor mai greu raniți să ia doctorii, mângâia cu vorba-i caldă pe cei ce nu închideau ochii și nu sta locului până când totul nu intra în liniștea nopții. Ațipea în spre ziuă; un ceas, două îi era de ajuns să și odihnească truda corpului. Curând plecă și din București. Se alipi legiunilor de cercetași cari plecau în Moldova. Cantonară în județul Tecuci. Rușii îi cerură comandamentul român pentru săpatul

tranșelor. S'ar mai fi opus cei mari să dea tineretul pentru munci grele, dar tunurile dușmane băteau Galații. Și-au început atunci zile grele și desperate pentru floarea cea tânără a poporului român. Uzi, goi, nemâncați și înghesuiți în colibe pe unde bătea vântul pe o parte și

ieșea fluerând pe cealaltă, munceau voinicii din răspuneri la săpatul tranșelor. Tifosul rânji și el. Intr'o dimineață, un camarad de suferință de-ai lui Platon nu se mai putu ridica. Tremura și pământul sub el de frig. Platon se desbracă pe el de ce bruma mai avea îmbrăcăminte și își înveli tovarășul de suferințe.

- Nu te lăsa pradă boalei; trece.
- Un hârjâit bâzâi.
- N'am doftorii.
- Lasă că ai tinerețea, cea mai bună doftorie.
- Nu mai pot.
- Hei! Nu mai poți. Nu știi vorba: să nu dea Dumnezeu românului cât poate să ducă...

Camaradul lui Platon se 'ndreptă, primăvara îl găsi voinic și sănătos.

*

În luptele dela Mărăști, sergentul Alexandru Platon, copilandru cel viteaz, se luptă cu toată furia și îndrăzneala unui pui de român. Un singur glonț, venit din rândurile inamicului, lovi fruntea vulturului semeț, care se prăbuși la pământ, închinându-și viața pentru patrie.

Locotenent Paul Epureanu.

OGLINDA

de CATULLE MENDES.

ra odată o împărăție, în care nu se mai găsea nici o oglindă. Toate fuseseră sparte în bucățele, din porunca reginei; dacă s'ar fi aflat vreo oglindă, oricât de mică, în casă, ar fi omorât fără milă pe toți cei din casă. Iată și pricina acestei porunci strașnice:

Regina era așa de slută încât și cele mai grozave pocitanii tot ar fi părut mai frumoase pe lângă ea; de aceea nu voia ca, atunci când pornea la plimbare prin oraș, să-și zărească undeva chipul, căci se știa cât e de urâtă; se mângâia deci cu gândul că, nefiind oglinzi, nici una din femei nu-și poate vedea frumusețea.

Vă închipuiți, dar, că lucrul acesta nu le prea plăcea femeilor din țara aceea.

La ce bun să ai cei mai frumoși ochi din lume, o gură rumenă ca trandafirul și să-ți mai înfigi și un buchet de flori în păr, dacă nu-ți poți admira nici pieptănătura, nici gura, nici ochii?

Dacă ar fi fost vorba să se ducă cineva să se oglindească în râuri sau lacuri, ar fi fost zadarnic, căci și râurile și lacurile ținutului fuseseră ascunse sub lespezi de piatră bine lipite între ele; apa se scotea din fântâni așa de adânci încât nici nu se zărea unda ei, și nu cu ciubere, în cari apa ar fi putut sluji de oglindă, ci cu străchini aproape netede.

Desnădeldea era mai mare decât vă puteți închipui, mai ales la cele cari se știau frumoase și cari nu erau mai rare în țara aceea ca în altele, și reginei, nu numai că nu-i era milă de nimeni, ci, din potrivă, era mulțumită ca supușii să simtă aproape tot atâta ciudă că nu se pot oglinzi, pe câtă mânie ar fi simțit ea dacă s'ar fi văzut într'o oglindă.

Era, cu toate acestea, într'o mahala a orașului, o fată cu numele Iacinta, mai puțin supărată ca celelalte, căci avea un logodnic.

Și când cineva îi spune mereu că ești frumoasă, nu mai ai nevoie de oglindă.

— Adevărat, întrebă ea, culoarea ochilor mei e așa de frumoasă?

— Sunt asemenea albăstrelelor pe cari ar fi căzut o picătură de chihlibar.

— Dar pielea mea nu e neagră?

— Fruntea ta e mai albă ca zăpada, iar obrajii tăi mai rumeni ca răsura.

— Dar buzele mele?

— Par'că's o smeură despicată.

— Și dinții?

— Boabele de orez, oricât de curate ar fi, nu's așa de albe ca dinții tăi.

— Dar de urechi ce zici?

— Par'că ar fi două scoici trandafirii și mici ca niște garoafe abia înflorite.

Astfel își vorbeau, ea fericită și el și mai fericit, căci nu spunea nici un cuvânt care să nu fie chiar adevărul; ei îi plăcea să fie laudată și el nu se mai sătura privind-o.

Nenorocirea voi însă ca vestea căsătoriei lor să ajungă până la urechile reginei răutăcioase, a cărei singură bucurie era să turbure pe a altora: și Iacinta, decât toate, era urgisită, căci era și mai frumoasă ca toate.

Cum se plimba odată, cu puțin înainte de nuntă, prin grădină, o babă se apropie de ea, cerând pomană; apoi, deodată se dădu înapoi, scoțând un strigăt ca și când ar fi călcat o broască în picioare.

— A! Doamne, ce-mi văzură ochii!

— Ce ai femee, ce-ai văzut?... Spune.

— Tot ce poate fi mai urât pe pământ.

— Negreșit că nu's eu acel lucru, zise Iacinta zâmbind.

— Vai! da, sărmană copilă, tu ești.

E cam mult de când trăiesc pe lume, dar n'am întâlnit încă o făptură omească mai urâtă ca tine.

— Sunt slută eu?

— De-o sută de ori mai urâtă decât aș putea spune.

— Și ochii mei?

— Sunt cenușii ca praful. Dar n'ar fi nimic dacă nu te-ai uita cruciș.

— Pielea mea...

— Aș putea spune că te-ai frecat cu funingine pe frunte și obraji.

— Dinții mei...

— Dacă frumusețea dinților ar fi să fie colțați și galbeni, n'aș cunoaște alții mai frumoși ca ai tăi.

— A! Cel puțin urechile...

— Sunt așa de mari, așa de roșii și așa de păroase, sub părul tău ca fuiorul, încât nu te poți uita la ele decât cu scârbă. Eu nu's de loc frumoasă și cu toate astea cred că aș muri de rușine dacă aș avea urechi ca ale tale!

După aceea, baba - se vede, pusă de regină - fugi râzând, pe când Iacinta căzu plângând, pe o bancă, între doi meri.

Zadarnic se încercau să o scoată din mâhnirea ei.

— „Sunt urâtă!” spunea ea mereu.

În zadar o încredința logodnicul ei că nu e așa, jurându-i pe tot ce avea mai scump.

— Lasă mă! Minți de mila mea. Înțeleg totul acum. Ce simți tu pentru mine nu-i dragoste, ci milă! Cerșetoarea n'avea de ce să mă înșele; pentru ce ar fi făcut-o? E, vai, prea adevărat; sunt urâtă foc. Nu pricep cum mă mai poți suferi”.

Ca să-i scoată din minte gândurile astea, el trimise mai mulți bărbați la ea; fiecare îi spunea că e făcută înadins ca să placă ochilor; mai multe femei chiar, spuse acelaș lucru, însă mai puțin hotărât. Toate fură zadarnice; sârmana cop lă rămânea veșnic cu credința că e un lucru de spaimă; „ați pus astea la cale ca să mă faceți să cred”, răspundea ea, și de oarece iubitul ei o grăbea să se hotărască, totuș, în ziua căsătoriei ea strigă:

— „Eu nevasta ta? Niciodată! Imi ești prea drag pentru a mă dăruți așa de înspăimântătoare cum sunt”.

Vă închipuiți cât de mare fu desnădejdea tânărului, așa de greu încercat. Căzu în genunchi, se rugă, stărui, ea răspundea mereu acelaș lucru; că e prea urâtă ca să se mărite.

Ce era de făcut? Singurul mijloc de a desminti pe babă, de a dovedi adevărul Iacintei, era să-i puie înaintea ochilor o oglindă. Dar în tot ținutul nu se găsea o oglindă și frica pe care o însuflase regina era așa de mare, încât nimeni nu s'ar fi încumetat să facă una.

— „Ei bine, mă voi duce la palat!” zise, în cele din urmă logodnicul; oricât de haină ar fi stăpâna noastră, nu se poate să nu o înduioșeze lacrimile mele și frumusețea Iacintei și va ridica, macar pentru câteva ceasuri, porunca cea strașnică.

Cu multă osteneală putură hotărî pe Iacinta să meargă la regina, și apoi la ce ar mai fi servit oglinda; doar să o încredințeze și mai mult de nenorocirea ei fără leac?

În cele din urmă, văzându-l pe logodnic plângând, se învoi.

— Ce e asta? zise regina. Cine sunt oamenii aceștia și ce vor dela mine?

— Măria Voastră, aveți înaintea pe cel mai de plăns logodnic de pe pământ.

— Și ce-mi pasă mie?

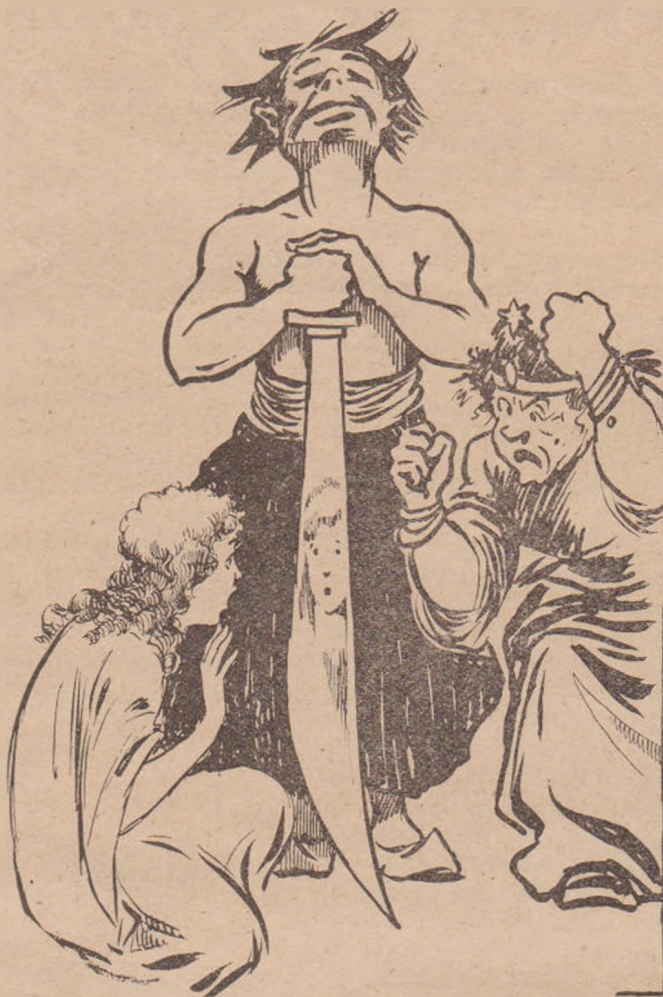
— Îndurare!

— Ei! Cu ce te pot ajuta eu în necazurile tale de dragoste?

— Dacă ai îngădui ca o oglindă...

Regina se sculase tremurând de mânie.

— A îndrăznit cineva să-mi vorbească de oglindă? zise ea scrâșnind din dinți.

— Nu te supăra, Măria Ta; iertare, și te rog ascultă-mă:

Fata, pe care o vedeți înaintea Voastră atât de gingașă și frumoasă, își închipue că e urâtă.

— Ei bine, zise regina, râzând nebunește, are dreptate, căci n'am văzut, pe cât îmi amintesc, alta mai urâtă.

Iacinta, după aceste cuvinte, simțea că moare de durere. Îndoiala nu mai era cu putință, pentru că ochii reginei, ca și ai cerșetoarei, o vedeau în adevăr urâtă.

Închise încet pleoapele și căzu leșinată, pe treptele tronului, încât părea moartă cu adevărat.

Iubitul ei, auzind vorbele mincinoase, se mâniă foc, zicând că-i nebună regina, de vreme ce mințise cu atâta nerușinare. Nu avu timpul să mai adauge vreun cuvânt! Păzitorul tronului îl și înhățaseră, ținându-l strâns ca într'un clește, și la un semn al reginei unul din ei înaintă.

Era călăul; stătea totdeauna alături de tron, căci se putea să fie nevoie de el în orice clipă.

— Fă-ți datoria, zise ea, arătând pe cel care o jignise.

Călăul ridică liniștit o sabie lată tocmai când Iacinta, neștiind unde se află, bătând aerul cu mâinile, deschise ochii ca după un somn greoi... și în acelaș timp, două strigăte răsunară, cu totul deosebite unul de altul; un strigăt de bucurie, căci în strălucirea oțelului curat, Iacinta se văzuse frumoasă, precum era în adevăr, și un strigăt de durere, un muget, aproape, pentru că sluta și răutăcioasa regină își dădea sufletul, de rușine și mânie, văzându-și chipul în luciul scilpitor al săbiei.

În românește, de Sghibartz.

† SAVIN CONSTANT

Își făcea stagiul militar la Craiova, de unde se întorcea spre București, într'un vagon de clasa III-a, ca să-și revadă rudele, prietenii și, mai ales, redacțiile unde colabora cu dragoste și meșteșug de adevărată artă.

A murit strivit în catastrofa dela Recea în noaptea de 25 spre 26 Octombrie.

Revista Universul Copiilor, care-l număra printre colaboratorii ei de seamă, publicându-i în anul trecut atât de frumoasa piesă de teatru Comoara ferme-cată, deplânge cu cea mai sinceră durere moartea acestui tânăr, dar valoros scriitor.

Fie-i țărâna ușoară!

„UNIVERSUL COPIILOR”,

BUFNIȚA ȘI RÂNDUNICA

La marginea drumului e o casă frumoasă, țărănească, cu mușcate înflorite pe pridvor, cu copilași drăguți în juru-i și cu un cuib de rândunele, colorat, agățat sub streșină. Numai bucurie în casa asta: copiii cântă, rândunelele ciripesc vesele când sosește mama lor cu viermișori în cioc să le dea de mâncare. Cotoiul casei, cu blana neagră lustruită, șade întins, la soare, pe prispă. Din când în când, el deschide câte un ochiu și se uită pe sub pleoape la păsărelele vioae: «Vă fac eu de petrecanie», zice el, mormăind în limba pisicească, mai cu seamă că-l cam plictisesc jocurile rândunicii, care, une-ori, îi trece pe sub nas, atât de jos zboară, și motanul sare s'o prindă și rămâne cu laba 'n sus, miorlăind necăjit.

În fața casei țărănești sunt niște ruine în care și-a găsit adăpost o bufniță.

Acolo stă bătrâna filozoafă și-și rumegă gândurile toată ziua; gânduri mohorâte; tot ce știe despre mulți și multe, văzute la lumina ochilor săi fosforescenți, în întunericul nopții. Dânsa a văzut, și cum într-o noapte cotoiul vecinului, ca un adevărat asasin, s'a strecurat pe casă, apoi pe streășină și, dintr-o săritură, a dărâmat cuibul rândunelelor, a prins pe mama care-și apăra puii. Apoi cu prada, sbătându-i se în gură, a fugit, lăsând cinci orfani nenorociți, înspăimântați, cari, sburând din cuibul sfărâmat, nu știau în cotro să apuce, cu aripioarele lor neobișnuite încă cu sborul. Patru dintre pușorii de rândunică se 'mprăștiară unde și 'ncotro putură. Al cincilea țipa cât îl lua gura printre sfărământurile cuibului: era cel mai slabuț; pe el nu-l scosese rândunica de loc din cuib să-l pună să-și încerce aripile prin jurul casei ca pe ceilalți; lui nu-i crescuseră încă bine penele, și mama pe el îl îngrijise mai mult, că era mai slăbuț. Dar acum de geaba o chema cu ciripiturile lui pițigăiate, că nu va mai veni niciodată!...

Bufnița era indignată de crima cotoiului, și plânsul jalnic al puilui de rândunică îi rupea inima. Că, de! era ea ursuză de felul ei, dar totuși avea suflet bun și se hotărî, fără să mai stea la gânduri, să adopteze pe micul orfan.

Se scoborî dar din cuibul ei, pe 'nserate, luă cu ciccul binișor pe pușorul amărât și-l puse pe spinare, apoi îl aduse în locuința ei. Micuța rândunică tremura vargă de spaimă și de frigul nopții. Bufnița o vârî sub aripa ei până se încălzi și adormi. Se duse apoi, binișor, să-i aducă viermișori s'o hrănească la deșteptare.

Astfel, rândunica părăsită fu adoptată de bufniță. Bătrâna filozoafă o învăță pe păsărică să se sfiască de toate viețuitoarele, că toate-i puteau face rău; să nu iasă la lumina zilei, că o va orbi soarele și că nu sunt lucrurile frumoase decât noaptea când i le arăta dânsa, la lumina ochilor ei, când sbureau împreună.

Rândunica, neștiutoare de toate, blândă și fricoasă, nu vedea decât prin prizma ochilor aprinși noaptea ca două mici faruri ai mamei sale adoptive.

Ziua, când dormea bufnița, deabia îndrăsnea rândunica să privească printre gene la zarea albastră unde vedea trecând ca săgețile păsările și fluturii.

Îi se păreau așa de minunate acele viețuitoare, dar n'ar fi îndrăsnit niciodată să le imite. Acelea erau, de sigur, ființe rele de cari îi vorbise bătrâna bufniță. Totuși, pe zi ce trecea, o curiozitate crescândă o cuprindea și aripile i se întindeau tremurânde spre zarea albastră și

ciripiturile păsărilor i se păreau o muzică dumnezească pe lângă glasul monoton și grav al filozoafei care-i spunea numai lucruri triste. Primejdia o atrăgea, razele soarelui or fi ele orbitoare, dar cât de frumoase sunt!...

Într-o zi, rândunica, dela postul său de observație, vede 'n zarea albastră un stol de păsărele. Ele se agită în cerul luminos, se urcă, se coboară, ciripesc, pare că se cheamă una pe alta.

De ce-i bate așa de tare inima rândunicii? De ce, atrasă de o putere de neînving, zboară tremurând din pod pe casă? De ce înțelege chemările ascuțite ale acelor păsărele? De ce aripile ei bat vesele, descătușate de spaimă și de neștiință?

È că acolo sus, sus de tot, sunt rândunelele, surorile ei, e vocea sângelui, e limba strămoșească!...

Ca un glonte se ridică micuța în nemărginitul spațiu, pe o rază de soare și ochii ei scânteietori nu sunt orbiți, și 'n ciripitu-i vesel răspunde la chemarel... Bufnița, când se deșteptă, se regăsi singură în pustiul ei palat.

Nu căută pe mica rândunică, pentru că știa bine că va veni ceasul, când fiecare ființă vrea să vadă cu ochii săi și să capete singură experiența vieții și că numai bătrânii rămân în umbră cu sclipirea amintirilor!

Eufrosina Palla.

Galeria oamenilor mari

LUDOVIC FAVRE

Celebru inginer elvețian, născut la 29 Ianuarie 1826 la Chêne-Bourg lângă Geneva, mort la 19 Iulie 1879 în tunelul dela Gothard, ale cărui săpături le conducea din 1872. Dulgher la începutul vieții sale, se făcu mai târziu inginer, numele său rămase legat de opera cea mare pe care o cree și care prezintă imense greutate de executare.

CH. de MONTESQUIEU

Filozof celebru și literat francez, născut la 19 Ian. 1689, mort la 10 Febr. 1775. Avu o influență mare în politica secolului al XVIII. Monarhia cumpătată i se părea idealul unui Stat. Operele sale principale sunt: Scrisori Persane, Mărirca și decăderea Romei, Spiritul legilor.

TOMA ALWA EDISON

Inventator genial american, născut la 10 Febr. 1847. În copilărie vindea jurnale pe care le imprima singur. Mai târziu fiind telegrafist perfecționă telegraful, inventă fonograful, perfecționă telefonul, lampa cu arc, dynamosul, etc. Are mai mult de 1000 de brevete. Trăște la New-Yorck.

PREMIANȚII ȘCOLILOR DIN ȚARĂ

Radu D. Anghelide
Cl. II pr., Brăila

Mihăescu D. Vasile
Cl. II pr., Adjud

Ilorian T. Gheorghiu
Cl. II pr. orf. București

Angelescu Maria-Ana
Cl. III pr., Bârlad

Anton A. vel Ungureanu
Cl. II pr., Medgidia

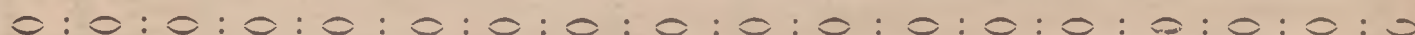
Popa D. Aurora
Cls. II pr., Vastui

Radu C. Michail
Cls. II pr., Slatina

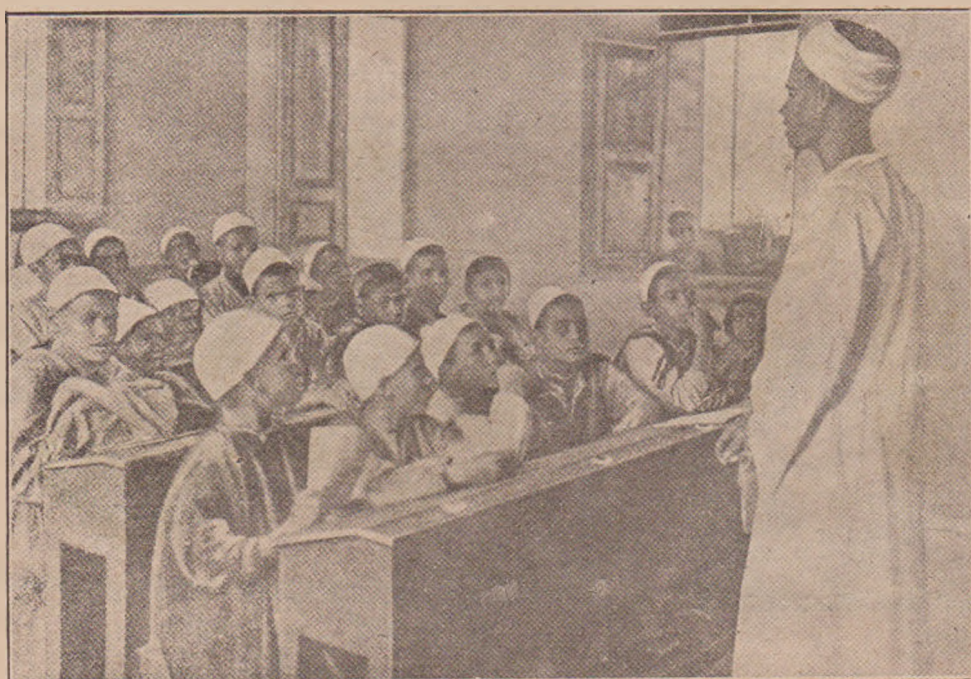
Maria Birtulescu
Cls. II pr., T.-Severin

Gorneanu Mircea
Cls. II sec., Sibiu

Calcani Orlansa
Cls. III pr., Pașcani

INVĂȚĂMÂNTUL ÎN ARABIA

Arabia, vechiul așezământ al civilizației din Asia Mică și leagănul culturii orientale, mândră de trecutul ei plin de înflorire, s'a hotărât să intre din nou în concertul popoarelor culturale.

Priviți aci, cum copiii Arabilor din Asia, învață în școli tot așa de bine organizate, ca și cele din Europa.

A. V. L.

GALOANELE BUCLUCAȘE

La un cinema, din centru,
Un portar plin de galoane
Face gesturi grave pentru
Iubitorii de fasoane.

Ion Târșoagă când îl vede,
General, pe loc îl crede,
Și în pas de defilare
Il salută cu-admirare.

Butoianul (căpitanul)
Își surprinde 'n fapt răcanul
Si în grabă (pasă-mi-te)
răcnare îl trimite...

Și acolo, la răcoare,
Ion se 'ntreabă prea mirat:
„De ce stau la închisoare,
Fiindcă știu c'am salutat!”